

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาหาอิทธิพลของปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ที่มีต่อการท่องเที่ยวในประเทศไทย ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางสังคมในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ และศึกษาหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ โดยพิจารณาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระยะเวลาพำนักและค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ผู้ศึกษาได้ทำการแจกแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ร่วมกับการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 20 คน เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์

การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามในครั้งนี้ ได้แจกแบบสอบถามทั้งสิ้นจำนวน 400 ชุด แต่เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านเวลาและสถานที่ ทำให้แบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาแบบถูกต้องและสมบูรณ์มีเพียง 363 ชุด ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะเว้นตอบคำถามในส่วนของค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว มักให้เหตุผลว่าจำไม่ได้หรือไม่สามารถประมาณได้ ทำให้แบบสอบถามหลายชุดไม่สมบูรณ์ต้องถูกตัดทิ้งไป ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาตั้งใจจะสุ่มตัวอย่างจากการกระจายอาชีพของนักท่องเที่ยวในอัตราส่วนเท่ากัน แต่เนื่องจากว่าอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ และนักศึกษา เป็นกลุ่มตัวอย่างที่สามารถสุ่มได้ง่ายตามสถานที่ทำงานและมหาวิทยาลัย ทำให้ง่ายต่อการทำแบบสอบถาม ส่วนอาชีพแม่บ้านและประกอบธุรกิจส่วนตัวค่อนข้างสุ่มตัวอย่างยาก จึงได้กลุ่มตัวอย่างน้อยกว่าเท่าที่ควร การสุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

สำหรับการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จำนวน 20 คนนั้น ผู้ศึกษาได้สัมภาษณ์ตัวแทนจากหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวประกอบด้วย ตัวแทนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2 คน (จากแผนกตลาด และแผนกประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูล) ตัวแทนจากงานพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว สำนักงานการท่องเที่ยวเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 2 คน ตัวแทนจากสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมีคฤเทศก์จังหวัดภาคเหนือ จำนวน 1 คน ตัวแทนจากฝ่ายพัฒนาสังคมและการท่องเที่ยวองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2 คน ตัวแทนจากสมาคมมีคฤเทศก์ เชียงใหม่ จำนวน 2 คน ตัวแทนจากสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดเชียงใหม่ กรมประชาสัมพันธ์ จำนวน 1 คน อาจารย์โปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 1 คน

ตัวแทนจากบริษัทวันเวลทัวร์ จำนวน 1 คน ตัวแทนจากบริษัทจรัลธุรกิจ กรุ๊ป (1991) จำกัด จำนวน 1 คน ตัวแทนจากสวน ทราเวล จำนวน 1 คน ตัวแทนจากบริษัทแสดนดาร์คทัวร์ จำกัด จำนวน 1 คน ตัวแทนจากห้างหุ้นส่วนจำกัดมานิตย์บริการท่องเที่ยว จำนวน 1 คน ตัวแทนจากห้างหุ้นส่วน จำกัดเชียงใหม่เคเค ทราเวล จำนวน 1 คน ตัวแทนจากอาร์แอนด์จี ทราเวล จำนวน 1 คน และ มัคคุเทศก์ จำนวน 2 คน

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้ศึกษานำขอเสนอผลการวิเคราะห์ ข้อมูลในรูปแบบตารางและการอธิบาย โดยแบ่งออกเป็นหัวข้อต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.2 วิเคราะห์พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยวจากจังหวัด เชียงใหม่
- 4.3 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจำนวนวันพักและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวจาก จังหวัดเชียงใหม่
- 4.4 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในประเทศและความคิดเห็นแบบ ปลายเปิดของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่
- 4.5 วิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านการท่องเที่ยวใน ประเทศ

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลจากการสำรวจข้อมูลของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ทั้งหมด 363 ตัวอย่าง พบว่า ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.1

เพศ นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างจากเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ที่เดินทางท่องเที่ยว ภายในประเทศ มีจำนวนทั้งสิ้น 363 คน แบ่งเป็นเพศชาย 156 คน เพศหญิง 207 คน ซึ่งมีสัดส่วนคิด เป็นร้อยละ 43.0 และร้อยละ 57.0 ตามลำดับ

อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงานมากที่สุด คือมีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 20-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 69.7 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมาเป็นนักท่องเที่ยวที่มีอายุ ในช่วงระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.4 และในช่วง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.0 ที่เหลือเป็น นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี และมากกว่า 60 ปี ตามลำดับ

สถานภาพการสมรสของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีสถานภาพโสด คือร้อยละ 63.1 รองลงมาคือสถานภาพสมรส ร้อยละ 32.5 และมีสถานภาพหย่าร้างหรือเป็นหม้ายน้อยที่สุดหรือร้อยละ 4.4 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ระดับการศึกษา พบว่า มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คือ 232 คนหรือร้อยละ 63.9 รองลงมามีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีร้อยละ 15.2 ส่วนนักท่องเที่ยวก่อนหน้านี้ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) อยู่ในอันดับสาม คิดเป็นร้อยละ 10.2 ที่เหลือเป็นผู้มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 9.1 และ 1.7ตามลำดับ

อาชีพของนักท่องเที่ยวภายในประเทศจากจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนมากที่สุดซึ่งมีจำนวนร้อยละ 38.0 รองลงมาได้แก่อาชีพข้าราชการหรือพนักงานของรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 25.1 และเป็นนักศึกษาจำนวนร้อยละ 18.5 ส่วนที่เหลือได้แก่นักท่องเที่ยวที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว แม่บ้าน และอาชีพอื่นๆ สำหรับนักท่องเที่ยวที่ประกอบอาชีพอื่นๆ นั้น ได้แก่ อาชีพรับจ้างรายวัน ว่างงาน ผู้เกษียณอายุ เป็นต้น โดยมีจำนวนร้อยละ 12.7 3.6 และ 2.2 ตามลำดับ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ มีรายได้ต่อเดือนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ไม่เกิน 10,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.9 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-25,000 บาท และ 25,001-50,000 บาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 34.7 และ 17.9 ตามลำดับ ส่วนรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักท่องเที่ยวที่มากกว่า 50,000 บาทมีอัตราส่วนร้อยละ 2.5 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวภายในประเทศจากจังหวัดเชียงใหม่

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	363	100.0
ชาย	156	43.0
หญิง	207	57.0
อายุ	363	100.0
ต่ำกว่า 20 ปี	23	6.3
ระหว่าง 20-40 ปี	253	59.7
ระหว่าง 41-50 ปี	56	15.4
ระหว่าง 51-60 ปี	29	8.0
มากกว่า 60 ปี	2	0.6
สถานภาพการสมรส	363	100.0
โสด	229	63.1
สมรส	118	32.5
หย่า / หม้าย	16	4.4
ระดับการศึกษา	363	100.0
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	6	1.7
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช.	33	9.1
อนุปริญญาหรือ ปวส.	37	10.2
ปริญญาตรี	232	63.9
สูงกว่าปริญญาตรี	55	15.2

All rights reserved

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพ	363	100.0
พนักงานบริษัทเอกชน	138	38.0
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	46	12.7
ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ	91	25.1
นักศึกษา	67	18.5
แม่บ้าน	13	3.6
อื่นๆ	8	2.2
รายได้	363	100.0
ไม่เกิน 10,000 บาท	163	44.9
10,001-25,000 บาท	126	34.7
25,001-50,000 บาท	65	17.9
มากกว่า 50,000 บาท	9	2.5

ที่มา: จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม

4.2 วิเคราะห์พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่

ผลจากการสำรวจนักท่องเที่ยวภายในประเทศชาวไทย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวจากเขตเทศบาล จังหวัดเชียงใหม่ทั้งสิ้น 363 ตัวอย่างนั้น พบว่า ตัวอย่างทั้งหมดในการศึกษานี้เคยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศทั้งสิ้น ในการศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของนักท่องเที่ยวดังกล่าว จะแบ่งเป็นประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่

จากการสำรวจนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างจากจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า นักท่องเที่ยวในกลุ่มดังกล่าวมีความชอบในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศมากกว่าเดินทางท่องเที่ยวไปต่างประเทศ โดยมีสัดส่วนร้อยละ 87.6 และร้อยละ 12.4 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 รูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชอบ

รูปแบบการเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
ท่องเที่ยวภายในประเทศ	318	87.6
ท่องเที่ยวระหว่างประเทศ	45	12.4
รวม	363	100.0

ที่มา: จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม

ข้อมูลดังกล่าวทำให้เห็นว่านักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศมากกว่าไปท่องเที่ยวยังต่างประเทศ สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการรณรงค์การท่องเที่ยวภายในประเทศของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่มีมากขึ้นกว่าในอดีต รวมทั้งการจัดการส่งเสริมการตลาดด้านการท่องเที่ยวจากผู้ประกอบการต่างๆ มากขึ้น เช่น การซื้อรายการท่องเที่ยว (Package Tour) ในราคาถูกลง การปรับลดราคาค่าที่พัก เป็นต้น

2. ความถี่ในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยว

จากตารางที่ 4.3 พบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างชาวจังหวัดเชียงใหม่ร้อยละ 34.2 มีพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศปีละ 2-3 ครั้ง ซึ่งมีอัตราความถี่ที่ใกล้เคียงกับนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวปีละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 32.8 รองลงมานักท่องเที่ยวนิยมท่องเที่ยว 2 ปี/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 13.8 และ ปีละ 4-5 ครั้ง, 3 ปี/ครั้ง, และอื่นๆ ตามลำดับ ซึ่งความถี่อื่นๆ คือ การเดินทางท่องเที่ยวแล้วแต่ความเหมาะสม และไม่สามารถกำหนดการท่องเที่ยวได้ เป็นต้น

ตารางที่ 4.3 ความถี่ในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยว

ความถี่ในการเดินทางท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
3 ปี / ครั้ง	18	5.0
2 ปี / ครั้ง	50	13.8
1 ปี / ครั้ง	119	32.8
ปีละ 2-3 ครั้ง	124	34.2
ปีละ 4-5 ครั้ง	42	11.6
อื่นๆ	10	2.8
รวม	363	100.0

ที่มา: จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม

ผู้ศึกษาได้สำรวจถึงสาเหตุของความถี่ที่นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศในอัตราส่วนที่แตกต่างกัน โดยสาเหตุหลักของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่มาจากนักท่องเที่ยวไม่มีเวลา คิดเป็นร้อยละ 50.7 รองลงมาได้แก่มีเงินน้อย ร้อยละ 24.6 เสียหายเงิน ร้อยละ 18.5 เกรงความไม่ปลอดภัย ร้อยละ 3.2 และสาเหตุอื่นๆ (เช่น ไม่มีคนไปด้วย ร่างกายไม่เอื้ออำนวย ผู้ปกครองไม่อนุญาต เป็นต้น) ร้อยละ 3.0 (ตาราง 4.4)

ตารางที่ 4.4 สาเหตุของความถี่ในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ

สาเหตุ	จำนวน	ร้อยละ
มีเงินน้อย	100	24.6
เสียหายเงิน	75	18.5
ไม่มีเวลา	206	50.7
เกรงความไม่ปลอดภัย	12	3.2
อื่นๆ	12	3.0
รวม	406*	100.0

ที่มา: จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม

หมายเหตุ: * หมายถึง สามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

3. ประเภทของสถานที่ท่องเที่ยวหลักที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปเยือน

สถานที่ท่องเที่ยวหลักที่นักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ นิยมเดินทางไปมากที่สุดถึงร้อยละ 49.0 คือชายทะเลและหมู่เกาะต่างๆ รองลงมาคือ ภูเขา น้ำตก ป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 34.2 สถานที่ประเภทโบราณสถาน วัด ร้อยละ 13.8 และประเภทอื่นๆ เช่น ท่องเที่ยวตัวเมือง ห้างสรรพสินค้า คิดเป็นร้อยละ 3.0 (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 ประเภทของสถานที่ท่องเที่ยวหลักของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่

ประเภทของสถานที่ท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ชายทะเล / หมู่เกาะ	178	49.0
ภูเขา / น้ำตก / ป่าไม้	124	34.2
โบราณสถาน / วัด	50	13.8
อื่นๆ	11	3.0
รวม	363	100.0

ที่มา: จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม

4. พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ

พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเดินทางไปท่องเที่ยวเองร้อยละ 92.0 ส่วนเดินทางท่องเที่ยวไปกับบริษัทนำเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 8.0

พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศแบบเดินทางไปเองนั้น นักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่มีพฤติกรรมในการขับรถส่วนตัวไปเองมากที่สุดสูงถึงร้อยละ 54.3 รองลงมาคือการเดินทางท่องเที่ยวแบบนั่งรถทัวร์โดยสาร คิดเป็นร้อยละ 12.9 ที่เหลือคือการใช้พาหนะหลายประเทศรวมกัน เช่น เครื่องบินและรถยนต์ รถไฟและรถทัวร์ คิดเป็นร้อยละ 12.7 และใช้พาหนะเครื่องบินเดินทางร้อยละ 7.2 ส่วนการเดินทางด้วยรถไฟ นักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่มีพฤติกรรมการเดินทางด้วยวิธีนี้น้อยที่สุดคือร้อยละ 5.0 (ตารางที่ 4.6)

สำหรับพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ซึ่งเดินทางไปกับบริษัทนำเที่ยวนั้น จากการสำรวจข้อมูลพบว่า นักท่องเที่ยวเหล่านี้เสียค่าใช้จ่ายโดยประมาณ 4,000-6,500 บาทต่อคนต่อครั้ง และราคาดังกล่าวนี

รวมค่าที่พัก ค่าเข้าชมสถานที่ต่างๆ ค่าอาหารค่ารถรับ-ส่ง ค่ามัคคุเทศก์ และค่าประกันภัยในการเดินทางแล้ว

ตารางที่ 4.6 พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่

พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เดินทางไปเอง	334	92.0
รถยนต์ส่วนตัว	197	54.8
รถทัวร์โดยสาร	47	12.9
รถไฟ	18	5.0
เครื่องบิน	26	7.2
พาหนะหลายประเภทรวมกัน	46	12.7
เดินทางไปกับบริษัทนำเที่ยว	29	8.0
รวม	363	100.0

ที่มา: จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม

5. บุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยว

จากการสำรวจซึ่งให้นักท่องเที่ยวตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก พบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างจากจังหวัดเชียงใหม่เดินทางไปท่องเที่ยวภายในประเทศกับครอบครัวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.71 รองลงมาเป็นการเดินทางไปกับเพื่อน ร้อยละ 41.3 อันดับที่สามเป็นการเดินทางไปท่องเที่ยวเพียงลำพังคนเดียว ร้อยละ 5.9 และอันดับสุดท้ายเป็นการเดินทางท่องเที่ยวกับบุคคลอื่นๆ เช่น คนรัก ผู้ร่วมทำธุรกิจ ร้อยละ 2.1 ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 บุคคลที่ร่วมเดินทางไปกับนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่

บุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
คนเดียว	25	5.9
ครอบครัว	214	50.7
เพื่อน	174	41.3
อื่นๆ	9	2.1
รวม	422*	100.0

ที่มา: จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม

หมายเหตุ: * หมายถึง สามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

6. วัตถุประสงค์หลักของการเดินทางท่องเที่ยว

จากตารางที่ 4.8 พบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างจากจังหวัดเชียงใหม่กว่าร้อยละ 76.1 มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน รองลงมาเพื่อเยี่ยมเยือนเพื่อนหรือญาติพี่น้อง ร้อยละ 14.9 เพื่อประชุมหรือสัมมนาบริษัท ร้อยละ 6.1 และเพื่อวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ ร้อยละ 2.9

ตารางที่ 4.8 วัตถุประสงค์หลักของการเดินทางของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่

วัตถุประสงค์หลักของการเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อท่องเที่ยวและพักผ่อน	311	76.1
เพื่อประชุมหรือสัมมนาบริษัท	25	6.1
เพื่อเยี่ยมญาติหรือเพื่อน	61	14.9
เพื่อติดต่อธุรกิจ	12	2.9
รวม	409*	100.0

ที่มา: จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม

หมายเหตุ: * หมายถึง สามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

7. แหล่งข้อมูลข่าวสารของสถานที่ท่องเที่ยว

จากการสำรวจซึ่งให้นักท่องเที่ยวตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก พบว่า พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการศึกษาหาข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยวจากแหล่งต่างๆ นั้น มาจากคำแนะนำของเพื่อน/ญาติมากที่สุด ใกล้เคียงกับการหาศึกษาหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 22.0 และ 21.5 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีการหาข้อมูลจากหนังสือแนะนำการท่องเที่ยวถึงร้อยละ 17.2 จากสิ่งตีพิมพ์ประเภทนิตยสาร/หนังสือพิมพ์ร้อยละ 14.3 และจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือ ททท. ร้อยละ 10.8 ที่เหลือจากตัวแทนบริษัททัวร์ และ จากแหล่งอื่นๆ เช่น แผ่นโฆษณา สายการบิน ตามลำดับดังตารางที่ 4.9

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการสื่อสารด้วยวิธีการบอกต่อจากคนหนึ่งสู่อีกคนหนึ่ง ยังเป็นวิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยเฉพาะวิธีการแบบปากต่อปาก นอกจากนี้จะเห็นได้ว่า อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญแหล่งหนึ่งที่นักท่องเที่ยวได้ใช้ในการศึกษาหาข้อมูล เพราะมีต้นทุนที่ต่ำและสามารถเข้าถึงนักท่องเที่ยวได้ง่ายอีกด้วย

ตารางที่ 4.9 แหล่งข้อมูลข่าวสารของสถานที่ท่องเที่ยว

แหล่งข้อมูลข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
ตัวแทนบริษัททัวร์	27	5.0
หนังสือแนะนำการท่องเที่ยว	94	17.2
นิตยสาร/หนังสือพิมพ์	78	14.3
ทีวี/วิทยุ	45	8.3
อินเทอร์เน็ต	117	21.5
เพื่อน/ญาติ	120	22.0
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)	59	10.8
อื่นๆ	5	0.9
รวม	545*	100.0

ที่มา: จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม

หมายเหตุ: * หมายถึง สามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

8. พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวภายในประเทศ

นักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้ ได้มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินจากเงินออมมากที่สุดถึงร้อยละ 55.6 ของตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นเงินเดือน เงินโบนัส เงินจากแหล่งอื่นๆ (เช่น จากผู้ปกครอง เป็นต้น) และเงินกู้ยืม/เงินสินเชื่อ โดยคิดเป็นร้อยละ 29.4 9.1 3.6 และ 2.3 ตามลำดับ

ส่วนพฤติกรรมการใช้จ่ายที่นักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ได้ใช้ในการท่องเที่ยวภายในประเทศต่อครั้งประมาณ 5,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.9 รองลงมาเป็นการใช้จ่ายต่ำกว่า 5,000 ร้อยละ 23.1 ส่วนผู้ที่ใช้จ่าย 10,001-15,000 บาท มีร้อยละ 17.6 ที่เหลือมีการใช้จ่ายมากกว่า 15,000 ขึ้นไป ซึ่งมีอยู่ในอัตราส่วนที่น้อยกว่า (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10 พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวภายในประเทศ

พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แหล่งเงินที่ใช้ในการท่องเที่ยว	363	100.0
เงินออม	219	55.6
เงินเดือน	116	29.4
เงินโบนัส	36	9.1
เงินกู้ยืม/เงินสินเชื่อ	9	2.3
จากแหล่งเงินอื่นๆ	14	3.6
การใช้จ่ายเงินในการท่องเที่ยวต่อครั้ง	363	100.0
ต่ำกว่า 5,000 บาท	84	23.1
5,001-10,000 บาท	145	39.9
10,001-15,000 บาท	64	17.6
15,001-20,000 บาท	39	10.7
20,001-25,000 บาท	17	4.7
มากกว่า 25,000 บาท	14	3.9

ที่มา: จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม

9. พฤติกรรมในการพักค้างคืนของนักท่องเที่ยว

จากการศึกษาในครั้งนี้ทำให้ทราบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ จากจังหวัดเชียงใหม่นิยมการพักค้างคืน ณ สถานที่ต่างๆ กัน โดยสถานที่หลักในการพักค้างคืนคือ โรงแรม คิดเป็นร้อยละ 39.1 รองลงมาคือการไปพักค้างคืน ณ บ้านเพื่อนหรือบ้านญาติซึ่งใกล้เคียงกับการไปพักค้างคืน ณ บังกะโลหรือรีสอร์ทต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 23.6 และ 22.6 ตามลำดับ ที่เหลือเป็นการพักค้างคืนในอุทยานแห่งชาติหรือเต็นท์ การพักที่บ้านรับรองหรือบ้านพักสวัสดิการ และการพักในสถานที่อื่นๆ เช่น วัด ตามลำดับ

สำหรับพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ ใช้ระยะเวลาในการพักค้างคืน ณ สถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ นั้น พบว่า นักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่จะพักค้างคืนเป็นเวลา 3-4 วัน โดยมีอัตราส่วนร้อยละ 57.0 รองลงมาเป็นการพักค้างคืนเป็นเวลา 1-2 วัน จำนวนร้อยละ 28.9 อันดับสามใช้เวลาในการพักค้างคืน 5-6 วัน ร้อยละ 11.6 และที่พัก 1 สัปดาห์ ร้อยละ 2.5 สำหรับการพักค้างคืนมากกว่า 1 สัปดาห์พบว่าไม่มีนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ในกลุ่มตัวอย่างที่พักค้างคืนเกิน 1 สัปดาห์ขึ้นไปเลย (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11 พฤติกรรมการพักค้างคืนในการท่องเที่ยวภายในประเทศ

พฤติกรรมการพักค้างคืน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานที่ในการพักค้างคืน	363	100.0
โรงแรม	164	39.1
บ้านญาติหรือบ้านเพื่อน	99	23.6
บังกะโลหรือรีสอร์ท	95	22.6
บ้านรับรองหรือบ้านพักสวัสดิการ	19	4.5
ที่พักในอุทยานแห่งชาติหรือเต็นท์	38	9.4
สถานที่อื่นๆ	5	1.2
ระยะเวลาในการค้างคืน	363	100.0
1-2 วัน	105	28.9
3-4 วัน	207	57.0
5-6 วัน	42	11.6
1 สัปดาห์	9	2.5
มากกว่า 1 สัปดาห์	0	0.0
อื่นๆ	0	0.0

ที่มา: จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม

4.3 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจำนวนวันพักและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวจากจังหวัด เชียงใหม่

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อจำนวนวันพัก

ข้อมูลที่ได้จากตารางที่ 4.12 เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจำนวนวันพัก ที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศจากจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า อัตราส่วนการพำนักในสถานที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ที่ตอบแบบสอบถามในครั้งนี่คือ พักค้างคืนเป็นระยะเวลา 3-4 วันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.0 รองลงมาคือพักค้างคืน 1-2 วัน ร้อยละ 28.9 พักค้างคืน 5-6 วันร้อยละ 11.6 และพักค้างคืน 1 สัปดาห์ ร้อยละ 2.5 ตามลำดับ โดยหากพิจารณาถึงปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อจำนวนวันพัก จะได้ผลดังนี้

ความสัมพันธ์ด้านเพศต่อจำนวนวันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เพศชายและหญิงมีจำนวนวันพักเฉลี่ย 3-4 วันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.9 และ 34.1 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมาคือ พัก 1-2 วัน คิดเป็นเพศชายร้อยละ 13.5 และเพศหญิงร้อยละ 15.4 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และอันดับสามคือการพักเฉลี่ย 5-6 วัน โดยเป็นเพศชายร้อยละ 5.2 และเพศหญิง 6.4 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับจำนวนวันพักของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีช่วงระดับอายุที่แตกต่างกันจะมีระยะเวลาในการพักค้างคืนต่างกัน นั่นคือ นักท่องเที่ยวที่อายุต่ำกว่า 20 ปี มักมีระยะเวลาพักค้างคืน 1-2 วันสูงที่สุด ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่มีระดับช่วงอายุอื่นๆ จะมีระยะเวลาพำนักค้างคืน 3-4 วันสูงที่สุด

ความสัมพันธ์ด้านสถานภาพการสมรสกับจำนวนวันพัก พบว่า สถานภาพการสมรสที่แตกต่างกันไม่ว่านักท่องเที่ยวจะอยู่ในสถานภาพโสด สมรส หย่าร้างหรือหม้าย ต่างมีจำนวนวันพัก 3-4 วันสูงที่สุด รองลงมาคือ 1-2 วัน และ 5-6 วัน ตามลำดับ

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับจำนวนวันพัก ณ สถานที่ท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าจะมีระยะเวลาในการพำนักค้างคืน 1-2 วัน มากที่สุด ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับอื่นๆ ส่วนใหญ่มีจำนวนวันพักค้างคืน 3-4 วัน

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับจำนวนวันพักค้างคืนของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ทุกอาชีพส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้พำนักค้างคืนเป็นจำนวน 3-4 วัน ยกเว้นอาชีพอื่นๆ เช่น ว่างาน รับจ้างรายวัน ซึ่งส่วนใหญ่จะพำนักค้างคืนเพียง 1-2 วันเท่านั้น

ความสัมพันธ์ของรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับจำนวนวันพักค้างคืนในการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท ระหว่าง 10,001-25,000 บาท และ 25,001-50,000 บาท จะใช้เวลาในการพักค้างคืน 3-4 วันเป็นส่วนมาก แต่นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท ส่วนใหญ่จะพักค้างคืน 5-6 วัน

ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อจำนวนวันพัก

เพศ	ปัจจัยส่วนบุคคล														จำนวนวันพัก					
	1-2 วัน		3-4 วัน		5-6 วัน		1 สัปดาห์		> 1 สัปดาห์		อื่นๆ		รวม							
	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%						
ชาย	49	13.5	83	22.9	19	5.2	5	1.4	0	0.0	0	0.0	156	43.0						
หญิง	56	15.4	124	34.1	23	6.4	4	1.1	0	0.0	0	0.0	207	57.0						
รวม	105	28.9	207	57.0	42	11.6	9	2.5	0	0.0	0	0.0	363	100.0						
อายุ																				
ต่ำกว่า 20 ปี	11	3.0	9	2.5	3	0.8	0	0	0	0.0	0	0.0	23	6.3						
ระหว่าง 20-40 ปี	79	21.8	150	41.3	19	5.2	5	1.4	0	0.0	0	0.0	253	59.7						
ระหว่าง 41-50 ปี	9	2.5	33	9.1	12	3.3	2	0.5	0	0.0	0	0.0	56	15.4						
ระหว่าง 51-60 ปี	6	1.6	15	4.1	7	2.0	1	0.3	0	0.0	0	0.0	29	8.0						
มากกว่า 60 ปี	0	0.0	0	0.0	1	0.3	1	0.3	0	0.0	0	0.0	2	0.6						
รวม	105	28.9	207	57.0	42	11.6	9	2.5	0	0.0	0	0.0	363	100.0						
สถานภาพการสมรส																				
โสด	80	22.0	126	34.7	18	5.0	5	1.4	0	0.0	0	0.0	229	63.1						
สมรส	20	5.5	74	20.4	20	5.5	4	1.1	0	0.0	0	0.0	118	32.5						
หย่าหรือหม้าย	5	1.4	7	1.9	4	1.1	0	0.0	0	0.0	0	0.0	16	4.4						
รวม	105	28.9	207	57.0	42	11.6	9	2.5	0	0.0	0	0.0	363	100.0						

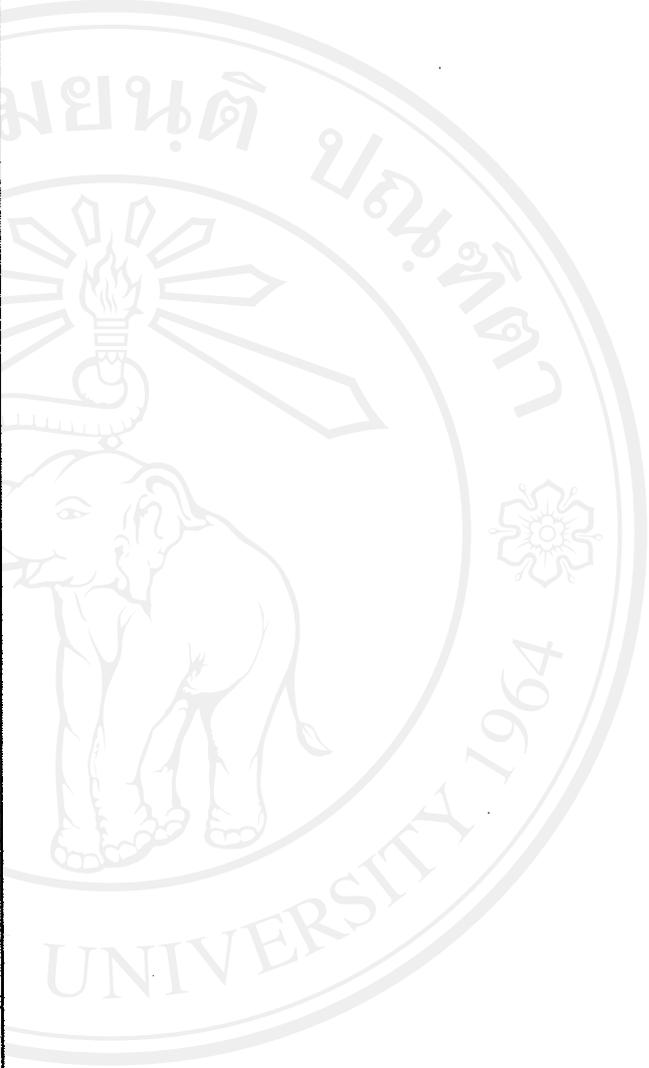
ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวนวันพัก													
	1-2 วัน		3-4 วัน		5-6 วัน		1 สัปดาห์		> 1 สัปดาห์		อื่นๆ		รวม	
	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%
ระดับการศึกษา														
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	5	1.4	1	0.3	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	6	1.7
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช.	12	3.3	18	5.0	3	0.8	0	0.0	0	0.0	0	0.0	33	9.1
อนุปริญญาหรือ ปวส.	11	3.0	22	6.1	4	1.1	0	0.0	0	0.0	0	0.0	37	10.2
ปริญญาตรี	67	18.4	134	36.9	26	7.2	5	1.4	0	0.0	0	0.0	232	63.9
สูงกว่าปริญญาตรี	10	2.8	32	8.8	9	2.5	4	1.1	0	0.0	0	0.0	55	15.2
รวม	105	28.9	207	57.0	42	11.6	9	2.5	0	0.0	0	0.0	363	100.0
อาชีพ														
พนักงานบริษัทเอกชน	40	11.0	79	21.8	16	4.4	3	0.8	0	0.0	0	0.0	138	38.0
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	9	2.5	26	7.2	7	1.9	4	1.1	0	0.0	0	0.0	46	12.7
ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ	19	5.2	57	15.7	13	3.6	2	0.6	0	0.0	0	0.0	91	25.1
นักศึกษา	27	7.4	35	9.6	5	1.4	0	0.0	0	0.0	0	0.0	67	18.5
แม่บ้าน	5	1.4	7	1.9	1	0.3	0	0.0	0	0.0	0	0.0	13	3.6
อื่นๆ	5	1.4	3	0.8	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	8	2.2
รวม	105	28.9	207	57.0	42	11.6	9	2.5	0	0.0	0	0.0	363	100.0

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวนวันพัก													
	1-2 วัน		3-4 วัน		5-6 วัน		1 สัปดาห์		> 1 สัปดาห์		อื่นๆ		รวม	
	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน														
ไม่เกิน 10,000 บาท	75	20.7	80	22.0	8	23.2	0	0.0	0	0.0	0	0.0	163	44.9
10,001-25,000 บาท	19	5.2	85	23.4	18	5.0	4	1.1	0	0.0	0	0.0	126	34.7
25,001-50,000 บาท	10	2.7	39	10.8	12	3.3	4	1.1	0	0.0	0	0.0	65	17.9
มากกว่า 50,000 บาท	1	0.3	3	0.8	4	1.1	1	0.3	0	0.0	0	0.0	9	2.5
รวม	105	28.9	207	57.0	42	11.6	9	2.5	0	0.0	0	0.0	363	100.0

ที่มา: จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
All rights reserved
Chiang Mai University

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อค่าใช้จ่ายเฉลี่ย

ข้อมูลจากตารางที่ 4.13 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลไม่ว่าปัจจัยใดก็ตามจะมีการใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อคนต่อครั้งจำนวนประมาณ 5,001-10,000 บาท มากที่สุด คือ 145 คน หรือร้อยละ 40.0 รองลงมาคือต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 23.2 ที่เหลือคือใช้จ่ายประมาณ 10,001-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.6 ใช้จ่ายประมาณ 15,001-20,000 บาท ร้อยละ 10.7 ใช้จ่ายประมาณ 20,001-25,000 ร้อยละ 4.7 และใช้จ่ายมากกว่า 25,000 บาท ร้อยละ 3.9 ตามลำดับ โดยสามารถอธิบายตามความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคลได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านเพศกับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในประเทศ พบว่า เพศชายมีการใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อคนต่อครั้งจำนวนประมาณ 5,001-10,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18.5 เป็นไปในทิศทางเดียวกับเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 21.5 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางด้านอายุกับการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ที่ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีอัตราการใช้จ่ายต่ำกว่า 5,000 บาทสูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ 3.0 เนื่องจากนักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวเป็นนักเรียน นักศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่ยังไม่มีรายได้เป็นของตนเอง จึงทำให้การใช้จ่ายน้อยกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวอื่นๆ ซึ่งเป็นผู้ที่มีรายได้อยู่แล้ว โดยกลุ่มอายุอื่นๆ ส่วนใหญ่ใช้จ่ายประมาณ 5,001-10,000 บาท

ความสัมพันธ์ของสถานภาพการสมรสต่อค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศ พบว่า ทุกสถานภาพต่างใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศประมาณ 5,001-10,000 บาท ในอัตราสูงที่สุดทั้งสิ้น มีเพียงอันดับที่สองนักท่องเที่ยวสถานภาพสมรสเท่านั้นที่ใช้จ่ายประมาณ 10,001-15,000 บาทในการท่องเที่ยวภายในประเทศ ขณะที่สถานภาพอื่นๆ ใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่ำกว่า 5,000 บาท

ความสัมพันธ์ด้านระดับการศึกษาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ลงไปส่วนมากมีการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่ำกว่า 5,000 บาท ส่วนกลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศประมาณ 5,001-10,000 บาท

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับค่าใช้จ่ายจากการวิเคราะห์แบบสอบถามในครั้งนี้ พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพนักศึกษาและอาชีพอื่นๆ (เช่น ว่างาน รับจ้างรายวัน) ส่วนมากมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศต่ำกว่า 5,000 บาท ส่วนนักท่องเที่ยวที่ประกอบ

อาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน ประกอบธุรกิจส่วนตัว ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ และ
แม่บ้านส่วนใหญ่ใช้จ่ายเงินจำนวนประมาณ 5,001-10,000 บาท

ความสัมพันธ์ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับค่าใช้จ่าย พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ย
ต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า 5,000 บาท ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีรายได้
เฉลี่ยระหว่าง 10,001-25,000 และมากกว่า 50,000 บาท มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประมาณ 5,001-10,000 เป็น
ส่วนมาก สำหรับนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 25,001-50,000 ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่าย
ประมาณ 15,001-20,000 บาท ในการท่องเที่ยวภายในประเทศ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อค่าใช้จ่ายเฉลี่ย

เพศ	ปัจจัยส่วนบุคคล	ค่าใช้จ่าย (ต่อคนต่อครั้ง)													
		ต่ำกว่า 5,000		5,001-10,000		10,001-15,000		15,001-20,000		20,001-25,000		มากกว่า 25,000		รวม	
		คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%
ชาย	ชาย	34	9.4	67	18.5	26	7.1	16	4.4	7	2.0	6	1.6	156	43.0
		50	13.8	78	51.5	38	10.5	23	6.3	10	2.7	8	2.2	207	57.0
หญิง	รวม	84	23.2	145	40.0	64	17.6	39	10.7	17	4.7	14	3.8	363	100.0
อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี	11	3.0	7	1.9	2	0.5	1	0.3	1	0.3	1	0.3	23	6.3
	ระหว่าง 20-40 ปี	64	17.6	112	30.8	48	13.2	19	5.2	5	1.4	5	1.4	253	59.7
	ระหว่าง 41-50 ปี	6	1.7	18	4.9	8	2.2	13	3.6	5	1.4	6	1.6	56	15.4
	ระหว่าง 51-60 ปี	3	0.8	8	2.2	5	1.4	6	1.6	5	1.4	2	0.5	29	8.0
	มากกว่า 60 ปี	0	0.0	0	0.0	1	0.3	0	0.0	1	0.3	0	0.0	2	0.6
	รวม	84	23.2	145	40.0	64	17.6	39	10.7	17	4.7	14	3.8	363	100.0
สถานภาพการสมรส	โสด	69	19.0	97	26.7	38	10.5	18	4.9	3	0.8	4	1.1	229	63.1
	สมรส	11	3.0	43	11.8	24	6.6	21	5.8	12	3.3	7	1.9	118	32.5
	หย่าหรือหม้าย	4	1.1	5	1.4	2	0.5	0	0.0	2	0.5	3	0.8	16	4.4
	รวม	84	23.2	145	40.0	64	17.6	39	10.7	17	4.7	14	3.8	363	100.0

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ค่าใช้จ่าย (ต่อคนต่อครั้ง)													
	ต่ำกว่า 5,000		5,001-10,000		10,001-15,000		15,001-20,000		20,001-25,000		มากกว่า 25,000		รวม	
	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%
ระดับการศึกษา														
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	3	0.8	2	0.6	1	0.3	0	0.0	0	0.0	0	0.0	6	1.7
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช.	15	4.1	10	2.8	3	0.8	2	0.5	1	0.3	2	0.5	33	9.1
อนุปริญญาหรือ ปวส.	9	2.5	13	3.6	5	1.4	6	1.6	3	0.8	1	0.3	37	10.2
ปริญญาตรี	51	14.1	93	25.6	47	12.9	26	7.2	7	1.9	8	2.2	232	63.9
สูงกว่าปริญญาตรี	6	1.7	27	7.4	8	2.2	5	1.4	6	1.6	3	0.8	55	15.2
รวม	84	23.2	145	40.0	64	17.6	39	10.7	17	4.7	14	3.8	363	100.0
อาชีพ														
พนักงานบริษัทเอกชน	25	6.9	63	17.4	28	7.7	12	3.3	5	1.4	5	1.4	138	38.0
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	6	1.7	13	3.6	13	3.6	7	1.9	3	0.8	4	1.1	46	12.7
ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ	12	3.3	37	10.2	15	4.1	17	4.7	7	1.9	3	0.8	91	25.1
นักศึกษา	33	9.1	23	6.3	6	1.6	3	0.8	1	0.3	1	0.3	67	18.5
แม่บ้าน	3	0.8	6	1.6	2	0.5	0	0.0	1	0.3	1	0.3	13	3.6
อื่นๆ	5	1.4	3	0.8	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	8	2.2
รวม	84	23.2	145	40.0	64	17.6	39	10.7	17	4.7	14	3.8	363	100.0

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ค่าใช้จ่าย (ต่อคนต่อครั้ง)													
	ต่ำกว่า 5,000		5,001-10,000		10,001-15,000		15,001-20,000		20,001-25,000		มากกว่า 25,000		รวม	
	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน														
ไม่เกิน 10,000 บาท	67	18.5	64	17.7	20	5.5	7	1.9	3	0.8	2	0.5	163	44.9
10,001-25,000 บาท	12	3.3	63	17.3	29	8.0	15	4.1	3	0.8	4	1.1	126	34.7
25,001-50,000 บาท	5	1.4	16	4.4	14	3.8	17	4.7	9	2.5	4	1.1	65	17.9
มากกว่า 50,000 บาท	0	0.0	2	0.5	1	0.3	0	0.0	2	0.5	4	1.1	9	2.5
รวม	84	23.2	145	40.0	64	17.6	39	10.7	17	4.7	14	3.8	363	100.0

ที่มา: จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม

จากข้อมูลดังกล่าวอาจสรุปได้ว่า ปัจจัยหลักที่บุคคลคนหนึ่งจะตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในครั้งหนึ่งๆ นั้น จะพิจารณาจากเงินออมที่มีอยู่ซึ่งก็คือที่มาของรายได้สะสมนั่นเอง ประกอบกับช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการเดินทาง ส่วนปัจจัยอื่นๆ นั้นไม่น่าจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจไม่ว่าเป็นเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพของบุคคลนั้น และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แต่ว่าเมื่อได้ตัดสินใจไปท่องเที่ยวแล้ว ปัจจัยเหล่านี้อาจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการท่องเที่ยวบ้าง เช่น เพศหญิงอาจมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากกว่าเพศชาย ผู้ที่สมรสและมีบุตรแล้วอาจใช้เวลาในการท่องเที่ยวได้สั้นกว่าผู้ยังโสด ผู้ที่มีอาชีพนักศึกษาอาจชอบเดินทางแบบไปเองมากกว่าอาชีพอื่นๆ หรือผู้ที่มีอายุน้อยอาจชอบท่องเที่ยวแบบผจญภัยมากกว่าผู้ที่มีอายุมาก แต่สิ่งเหล่านี้ไม่ได้เป็นบรรทัดฐานที่เหมือนกันหมดสำหรับบุคคลที่มีสถานะเดียวกัน น่าจะแตกต่างกันตามรสนิยมมากกว่า ดังนั้นปัจจัยเหล่านี้จึงไม่อาจเป็นตัวกำหนดที่แน่นอนได้ว่าบุคคลประเภทใดมีความสนใจในการท่องเที่ยวหรือไม่ หรือเมื่อเดินทางไปท่องเที่ยวแล้วจะมีพฤติกรรมในการท่องเที่ยวอย่างไร ทั้งในเรื่องระยะเวลาทำนุและการใช้จ่าย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

4.4 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในประเทศและความคิดเห็นแบบปลายเปิดของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่

ในการศึกษาการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ในครั้งนี้ ได้ตั้งคำถามไว้เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายในประเทศ ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยากเดินทางท่องเที่ยวด้วยวิธีการที่เดินทางไปเองมากที่สุดถึงร้อยละ 73.6 ในขณะที่นักท่องเที่ยวอีกส่วนหนึ่งที่อยากเดินทางไปกับบริษัทนำเที่ยวมีเพียงร้อยละ 26.4 เท่านั้น (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14 วิธีการที่นักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่อยากเดินทางท่องเที่ยวมากที่สุด

วิธีการเดินทางท่องเที่ยวที่ชอบ	จำนวน	ร้อยละ
เดินทางท่องเที่ยวกับบริษัทนำเที่ยว	96	26.4
เดินทางไปเอง	276	73.6
รวม	363	100.0

ที่มา: จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม

ในการเดินทางท่องเที่ยวด้วยวิธีการเดินทางไปเองนั้น พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการเดินทางด้วยพาหนะรถยนต์ส่วนตัวมากที่สุด เนื่องจากมีความสะดวกสบาย มีความเป็นส่วนตัว สามารถกำหนดการเดินทางได้อย่างอิสระ สามารถเปลี่ยนแปลงแผนโปรแกรมต่างๆ ยืดหยุ่นได้ตามความพอใจ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มตัวอย่างบางกลุ่มที่ประสงค์ที่จะเดินทางด้วยการนั่งรถทัวร์โดยสารไปท่องเที่ยวภายในประเทศ เพราะมีราคาถูก และไม่ต้องเกรงเรื่องการขับรถระยะทางไกล เป็นต้น

ความคิดเห็นเกี่ยวกับช่วงเวลาที่ยกนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่อยากเดินทางมากที่สุด จากข้อมูลที่ได้ตามตารางที่ 4.15 พบว่า นักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ประสงค์จะเดินทางในโอกาสที่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 55.9 ซึ่งถือว่ามีอัตรามากที่สุด รองลงมานักท่องเที่ยวต้องการไปเที่ยวในช่วงเทศกาลสงกรานต์ และเทศกาลปีใหม่ในอัตราส่วนที่เท่ากันคือร้อยละ 8.8 ที่เหลือคืออยากไปพักผ่อนช่วงวันหยุดพักผ่อนประจำปี (พักร้อน) ช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ และช่วงอื่นๆ ได้แก่ วันสำคัญต่างๆ เช่น วันเกิด วันแห่งความรัก และช่วงเวลาที่เด็กปิดเทอม เป็นต้น

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ในด้านภูมิภาคที่อยากเดินทางไปมากที่สุด คือ ภาคใต้ สูงถึงร้อยละ 46.0 สาเหตุที่นักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่อยากไปท่องเที่ยวที่ภาคใต้มากที่สุดเพราะภาคเหนือไม่มีทะเลและการประชาสัมพันธ์จากสื่อแหล่งต่างๆ เรื่องทะเลอันดามันสวยกว่าเดิม สำหรับภูมิภาคที่นักท่องเที่ยวอยากเดินทางไปเป็นอันดับที่สองคือภาคเหนือ คิดเป็นร้อยละ 21.8 รองลงมาคือภาคตะวันออก ร้อยละ 18.7 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งใกล้เคียงกับภาคกลาง คือร้อยละ 9.6 และ 6.6 ตามลำดับ

ความคิดเห็นเรื่องรูปแบบการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ต้องการเดินทางไปท่องเที่ยวมากที่สุดถึงร้อยละ 64.5 คือ ชายทะเลและหมู่เกาะต่างๆ รองลงมาคือ ภูเขา น้ำตก และป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 20.4 ที่เหลือคือโบราณสถานและวัด ร้อยละ 13.2 ไปท่องเที่ยวเพื่อชมกีฬา ร้อยละ 1.1 และ เพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ ร้อยละ 0.8 ได้แก่ ไปท่องเที่ยวตามตัวเมือง สวนสนุก และเพื่อซื้อของ

ตารางที่ 4.15 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวจากจังหวัด
เชียงใหม่

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ช่วงเวลาที่อยากไปท่องเที่ยว	363	100.0
เทศกาลปีใหม่	32	8.8
เทศกาลสงกรานต์	32	8.8
วันหยุดพักผ่อนประจำปี (พักร้อน)	59	16.3
วันหยุดสุดสัปดาห์	35	9.6
โอกาสที่เหมาะสม	203	55.9
อื่นๆ	2	0.6
ภูมิภาคที่อยากเดินทางไปมากที่สุด	363	100.0
ภาคเหนือ	79	21.8
ภาคกลาง	24	6.6
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	25	6.9
ภาคใต้	167	46.0
ภาคตะวันออก	68	18.7
รูปแบบการท่องเที่ยวที่อยากเดินทางมากที่สุด	363	100.0
ชายทะเลหรือหมู่เกาะ	234	64.5
ภูเขา น้ำตก ป่าไม้	74	20.4
โบราณสถาน วัด	48	13.2
คู่มือ	4	1.1
อื่นๆ	3	0.8

ที่มา: จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม

สำหรับความคิดเห็นในเรื่องของปัญหาจากการท่องเที่ยว ที่ได้สำรวจจากนักท่องเที่ยว ชาวจังหวัดเชียงใหม่ที่ประสบมานั้น พบว่า ปัญหาในเรื่องเกี่ยวกับห้องน้ำในสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ เป็นปัญหามากที่สุด และปัญหาดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นเรื่องความสกปรก มีกลิ่นเหม็น ไม่มีคนคอยดูแล และจำนวนห้องน้ำมีไม่เพียงพอแก่นักท่องเที่ยว โดยจำนวนห้องน้ำมีน้อยแต่คนใช้มากทำให้ต้องรอลำดับนานเกินไป

ปัญหาด้านที่พัก เป็นปัญหาที่นักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ประสบมากเป็นอันดับที่สอง โดยปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ห้องพักราคาแพง โดยเฉพาะบนเกาะต่างๆ ราคาไม่สมเหตุสมผล เจ้าของกิจการที่พักราคาแพงมีการโก่งราคานักท่องเที่ยวจากต่างจังหวัด โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลจะหาห้องพักยาก การให้บริการไม่คุ้มค่างับราคาห้องพักที่เสียไป ที่พักบางจังหวัดหายาก คุณภาพไม่ดีเท่าที่ควร บางแห่งห้องพักไม่ได้มาตรฐาน ห้องพักไม่สะอาด ห้องพักราคาแพงและเกรงกลัวอันตรายเกี่ยวกับการโจรกรรม นอกจากนี้ยังมีปัญหาในเรื่องเครื่องอำนวยความสะดวกไม่พร้อมอีกด้วย

ปัญหาด้านอาหาร เป็นปัญหาที่เกิดกับนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่เป็นอันดับที่สาม โดยปัญหาที่นักท่องเที่ยวพบส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของราคาอาหารที่แพงเกินจริง คุณภาพของอาหารต่ำ ไม่สด ไม่สะอาด อาหารไม่อร่อยและไม่ถูกปาก และปัญหาในเรื่องของการไม่ทราบร้านอาหารที่อร่อย ไม่ทราบแหล่งทานอาหาร

ปัญหาต่อมาเป็นปัญหาในด้านการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งจากปัญหาดังกล่าว พบว่า การเดินทางท่องเที่ยวมักประสบปัญหาในเรื่องของป้ายบอกทางหรือแผนที่บอกเส้นทางไม่ชัดเจนทำให้หลงทาง สภาพถนนหนทางที่มีอันตราย เช่น คดเคี้ยว ถนนเสีย มีการก่อสร้าง ซ่อมแซมเส้นทางเดินรถมาก ไม่ชำนาญเส้นทาง และไม่มีริ้วตามไหล่ทางบางแห่ง นอกจากนี้ยังพบปัญหาเรื่องของการขนส่งมวลชนไม่ดีพอ โดยเฉพาะการเดินทางโดยสารโดยรถไฟ ที่มักไปถึงสถานที่ไม่ตรงเวลา ทำให้เกิดการวางแผนผิดพลาด และในเรื่องของรถสาธารณะประจำทางท้องถิ่นที่มักโก่งราคาค่าโดยสารจากนักท่องเที่ยว

ปัญหาด้านสถานที่ท่องเที่ยว เป็นปัญหาที่นักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ประสบมากเป็นอันดับที่ห้า ปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของความสะอาด การหึ่งขยะเรี่ยราด ไม่ลงถังขยะ สถานที่ท่องเที่ยวเสื่อมโทรมและเปลี่ยนแปลงไปมาก เนื่องจากคนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวไม่อนุรักษ์ทำให้สถานที่ท่องเที่ยวเหล่านั้นไม่เป็นไปตามที่คิดและไม่สวยงามเหมือนในหนังสือ ปัญหาด้านการปิดปรับปรุงซ่อมแซมสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ทำให้ไม่สามารถเข้าเยี่ยมชมได้ และผู้คนที่ท้องถิ่นมักเอาเปรียบนักท่องเที่ยว

ปัญหาอื่น ๆ เป็นปัญหาที่นักท่องเที่ยวชาวจังหวัดเชียงใหม่ประสบน้อยที่สุด โดยปัญหาที่ประสบ ได้แก่ ปัญหาในเรื่องความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาด้านการจัดการของสถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ตั้งคำถามปลายเปิดไว้เพื่อเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวภายในประเทศจากจังหวัดเชียงใหม่ได้เสนอแนะความคิดเห็นในการพัฒนาและปรับปรุงการท่องเที่ยวให้ดีขึ้น ผลการวิเคราะห์พบว่านักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายในประเทศ โดยสรุปดังต่อไปนี้

1. ด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่อยากให้มีการลดราคาค่าบริการการท่องเที่ยวลง โดยเฉพาะเรื่องค่าโดยสารและค่าที่พักต่างๆ เพื่อให้สามารถจัดสรรเงินไปท่องเที่ยวได้บ่อยขึ้น อยากให้ภาครัฐร่วมมือกับภาคเอกชนร่วมจัดโครงการส่งเสริมการขาย (Promotion) ที่ราคาถูกเพื่อให้ประชาชนที่มีรายได้น้อยได้มีโอกาสท่องเที่ยวภายในประเทศได้มากขึ้น โดยเฉพาะสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญๆ ในส่วนต่างๆ ทั่วประเทศ

2. ด้านการบริหารจัดการกับสถานที่ท่องเที่ยว เนื่องจากการบริหารจัดการขาดความเป็นเอกภาพ นักท่องเที่ยวต้องการให้มีหน่วยงานพิเศษที่มากควบคุมการตั้งราคาที่พัก ความสะอาดของที่พัก อาหาร และความปลอดภัยในการเดินทาง ควบคู่ไปกับการจัดการควบคุมแลสถานที่ท่องเที่ยวอย่างจริงจัง มีการจัดระเบียบต่างๆ โดยเฉพาะร้านค้า ควรให้จังหวัดจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวโดยเน้นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากขึ้น ปลูกจิตสำนึกด้านการท่องเที่ยวที่ดีแก่เจ้าของท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว รวมถึงสืบสานวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวเหล่านั้น และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เข้าสู่มาตรฐานสากล

3. ด้านสถานที่ท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่อยากให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบเรื่องการท่องเที่ยวเข้ามาดูแลมากขึ้น โดยเฉพาะ การจัดทำป้ายบอกทางที่ชัดเจน และการให้ข้อมูลที่เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้เคียงกันได้ เพิ่มการประชาสัมพันธ์และการให้ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวมากกว่านี้ และจริงจังกับปัญหาด้านการท่องเที่ยวทุกด้าน ไม่ใช่แค่ประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวอย่างเดียวแต่ไม่เคยดูแลในปัญหาเรื่องต่างๆ ได้ เพราะคนส่วนใหญ่ชื่นชอบการท่องเที่ยวภายในประเทศอยู่แล้ว สถานที่ท่องเที่ยวภายในประเทศมีความสวยงามอยู่แล้ว แต่เพียงองค์ประกอบของสถานที่ท่องเที่ยวเหล่านั้น ควรจะมีการจัดการพัฒนาให้ดีกว่านี้ รวมทั้งภาครัฐควรให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ด้วย เพราะสถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งอาจทรุดโทรมไปตามกาลเวลา ตามสภาพทางธรรมชาติ หรือโดยการกระทำของมนุษย์ ภาครัฐอาจไม่สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง และ

เนื่องจากภาคเอกชนไม่ทราบข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวจากภาครัฐ ทำให้ไม่สามารถให้การสนับสนุนงบประมาณและพัฒนาการตลาดได้ ดังนั้นควรมีการเชื่อมโยงข้อมูลการท่องเที่ยวจากภาครัฐไปสู่ภาคเอกชนให้มากขึ้น

นอกจากนี้ยังพบว่าสภาพแวดล้อมทางกายภาพไม่พร้อมที่จะรองรับปริมาณนักท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณสถานปะปนกับชุมชน ควรปรับปรุงพัฒนาและรักษาแหล่งท่องเที่ยวให้สมบูรณ์ เช่น ถนน ห้องน้ำ ป้าย โดยให้องค์กรปกครองท้องถิ่นดูแล

4. ด้านการให้บริการด้านการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวต้องการให้มีศูนย์ให้บริการข้อมูลการท่องเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One-Stop Service) โดยให้บริการด้านข้อมูล เชื่อมโยงข้อมูลการท่องเที่ยวไปยังสถานที่ท่องเที่ยวอื่นได้ และอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวทุกอย่าง พร้อมทั้งพัฒนาการให้บริการแก่ท่องเที่ยวให้เกิดความประทับใจและอยากกลับมาท่องเที่ยว ณ สถานที่เดิมอีก

5. ด้านการจัดการกับองค์ความรู้และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากปัญหาที่พบคือ ประชาชนท้องถิ่นขาดจิตสำนึกในการหวงแหน ดูแลรักษาสถานที่ท่องเที่ยว อีกทั้งยังขาดมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวที่ถูกต้อง ดังนั้นจึงควรจัดอบรมมัคคุเทศก์เพื่อการท่องเที่ยวและปลูกจิตสำนึกและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่คนในท้องถิ่นให้เกิดความรักและหวงแหนในท้องถิ่นของตนเอง และให้ตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของการบริการ

6. ด้านการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวในประเทศไทย รัฐบาลไทยควรส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง โดยใช้กลวิธีการเจาะตลาดหากลุ่มลูกค้าใหม่และแสวงหาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ ภายในประเทศ รวมถึงจัดสรรงบประมาณเพื่อปรับปรุงระบบการคมนาคมขนส่งให้ทันสมัยและให้ความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยวในเรื่องความปลอดภัย นอกเหนือจากนี้ ควรจับมือกับจังหวัดใกล้เคียงเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในภูมิภาค รวมถึงการจัดรายการทัวร์พิเศษเฉพาะด้านอีกด้วย

7. ด้านการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ภาครัฐและภาคเอกชนจะต้องดำเนินการรูปแบบต่างๆ ให้ถึงกลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยวแต่ละประเภท โดยจะต้องพิจารณาว่าพื้นที่ใดเป็นแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวประเภทไหน และนักท่องเที่ยวประเภทไหนจะต้องใช้สื่ออย่างไรจึงจะเหมาะสม

4.5 วิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านการท่องเที่ยวในประเทศ

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้สัมภาษณ์แบบเจาะลึกในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายในประเทศโดยได้สัมภาษณ์ตัวอย่างทั้งสิ้น 20 ตัวอย่างจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ประกอบด้วย ตัวแทนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2 คน (จากแผนกตลาด และแผนกประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูล) ตัวแทนจากงานพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว สำนักงานการท่องเที่ยวเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 2 คน ตัวแทนจากสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์จังหวัดภาคเหนือ จำนวน 1 คน ตัวแทนจากฝ่ายพัฒนาสังคมและการท่องเที่ยว องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2 คน ตัวแทนจากสมาคมมัคคุเทศก์ เชียงใหม่ จำนวน 2 คน ตัวแทนจากสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดเชียงใหม่ กรมประชาสัมพันธ์ จำนวน 1 คน อาจารย์โปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 1 คน ตัวแทนจากบริษัทรันเวลทัวร์ จำนวน 1 คน ตัวแทนจากบริษัทจรัลธุรกิจ กรู๊ป (1991) จำกัด จำนวน 1 คน ตัวแทนจากสวน ทราเวล จำนวน 1 คน ตัวแทนจากบริษัทแสดนคราร์ดทัวร์ จำกัด จำนวน 1 คน ตัวแทนจากห้างหุ้นส่วนจำกัดคมาดิย์บริการท่องเที่ยว จำนวน 1 คน ตัวแทนจากห้างหุ้นส่วนจำกัดเชียงใหม่เคเค ทราเวล จำนวน 1 คน ตัวแทนจากอาร์แอนดีจี ทราเวล จำนวน 1 คน และมัคคุเทศก์ จำนวน 2 คน

ผลการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ สามารถอธิบายได้โดยแยกเป็นหัวข้อต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ตลาดการท่องเที่ยวในประเทศในปัจจุบัน

ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ พบว่า ตลาดการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในภาวะการณ์ปัจจุบันชะลอตัวลง เนื่องจากภาวะทางเศรษฐกิจและการเมือง แม้ว่า การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจะมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศให้มากขึ้น โดยดำเนิน โครงการ Amazing Thailand ต่อเนื่องจากปีก่อนๆ แต่ได้เปลี่ยนตัวสัญลักษณ์ (Logo) ใหม่เพื่อให้ทันสมัยและเกิดความแตกต่างจากสัญลักษณ์เดิม และมียุทธศาสตร์สำคัญประการหนึ่งในการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวในประเทศให้ท่องเที่ยวในประเทศมากขึ้น ส่วนการดำเนินการเพื่อเพิ่มจำนวนวันพักของนักท่องเที่ยวในประเทศให้มากขึ้นยังอยู่ในระหว่างกระบวนการดำเนินการดำเนินอยู่

นอกจากนี้ยังพบว่า ตลาดการท่องเที่ยวภายในประเทศส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับความต้องการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว จึงทำให้ลักษณะตลาดของการท่องเที่ยวเป็นของผู้ซื้อ ซึ่งนักท่องเที่ยวจากเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ส่วนใหญ่มักมีความต้องการที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวในภาคตะวันออกและภาคใต้ เนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่หรือจังหวัดอื่นๆ ที่ใกล้เคียงในเขตภาคเหนือ

ไม่มีทะเล จึงเป็นแรงผลักดันให้นักท่องเที่ยวจากเขตเทศบาลนครเชียงใหม่อยากไปท่องเที่ยวยังสถานที่ที่มีทะเล และยังพบว่าตลาดการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวจากเขตเทศบาลนครเชียงใหม่มีความต้องการที่จะเดินทางไปยังภาคใต้และภาคตะวันออกสูงมากขึ้น โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่นักเรียน นักศึกษาปิดเทอม ซึ่งเป็นเวลาที่ผู้ปกครองจะพาครอบครัวไปท่องเที่ยวต่างจังหวัด ทำให้การขายทัวร์ของบริษัททัวร์ต่างๆ มีการแข่งขันกันมากขึ้น ทั้งในเรื่องราคาและความปลอดภัยในการท่องเที่ยว

2. ความคิดเห็นด้านสถานที่ท่องเที่ยว พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยว และค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่อคนต่อครั้ง

จากการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ในครั้งนี้ได้คำตอบในทิศทางเดียวกันว่านักท่องเที่ยวจากเขตเทศบาลนครเชียงใหม่นิยมเดินทางไปท่องเที่ยว ณ จังหวัดที่มีทะเล เช่น ชลบุรี (พัทยา และบางแสน) ระยอง ตราด ภูเก็ตและจังหวัดอื่นๆ ในภาคตะวันออกและภาคใต้มากที่สุด แต่ผลจากการสัมภาษณ์ในครั้งนี้พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเดินทางไปท่องเที่ยวภาคตะวันออกมากกว่าภาคใต้ เนื่องจากค่าใช้จ่ายที่ถูกกว่าแต่ก็มีนักท่องเที่ยวบางกลุ่มที่ซื้อทัวร์แบบเหมาจ่าย (Package) เพื่อเดินทางไปภาคใต้ โดยเฉพาะหมู่เกาะต่างๆ ซึ่งนักท่องเที่ยวกลุ่มเหล่านี้พร้อมที่จะจ่ายเงินเพื่อการท่องเที่ยวมากกว่า

นอกจากนี้ข้อมูลที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่สำนักงานการท่องเที่ยวเขต 1 ยังพบว่าภาพรวมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ได้เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศได้เดินทางไปยังจังหวัดกรุงเทพมหานครมากที่สุด รองลงมาคือชลบุรี กาญจนบุรี และภูเก็ต โดยข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลจากนักท่องเที่ยวทั่วทั้งประเทศ แต่เมื่อพิจารณาแล้วจะพบว่า ทั่วทั้งประเทศมีคนเดินทางไปยังจังหวัดที่มีชื่อเสียงด้านทะเลถึง 2 จังหวัดในอันดับต้นๆ นั่นคือ ชลบุรีและภูเก็ต ดังนั้นอาจสรุปได้ว่าไม่เพียงแต่นักท่องเที่ยวจากเขตเทศบาลนครเชียงใหม่เท่านั้นที่ต้องการเดินทางไปท่องเที่ยวในจังหวัดที่มีทะเล แต่นั้นหมายความว่านักท่องเที่ยวจากทั่วทั้งประเทศต้องการเดินทางไปท่องเที่ยวยังจังหวัดที่มีทะเลมากที่สุดเช่นเดียวกัน นอกจากนี้จากข้อมูลที่ได้รับจากตัวแทนของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและบริการรวมถึงผู้ประกอบการทางด้านแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า นักท่องเที่ยวจากเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ส่วนใหญ่องที่พักโรงแรม และซื้อทัวร์เพื่อเดินทางไปท่องเที่ยวยังภาคตะวันออกและภาคใต้มากที่สุด ซึ่งเป็นข้อมูลที่ตรงกับข้อมูลของสำนักงานการท่องเที่ยวภาคเหนือเขต 1

ความคิดเห็นด้านพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความต้องการเดินทางท่องเที่ยวด้วยการเดินทางไปเองด้วยรถยนต์ส่วนตัว เนื่องจากมีความ

สะดวก รวดเร็ว และสามารถยืดหยุ่นการจัดตารางการท่องเที่ยวต่างๆ ได้ และเมื่อเปรียบเทียบการเดินทางไปกับบริษัทนำเที่ยวแล้วพบว่ามีราคาถูกกว่าโดยจะเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 1,000-5,000 บาท ต่อคนต่อครั้งขึ้นอยู่กับรูปแบบการท่องเที่ยว สำหรับการเดินทางท่องเที่ยวด้วยบริษัทนำเที่ยวนั้นพบว่า มีราคาต่อการเดินทางประมาณ 4,000-7,000 บาท ต่อคนต่อครั้งซึ่งหากเดินทางพร้อมกันทั้งครอบครัวจะเสียค่าใช้จ่ายในอัตราที่สูงมาก โดยเฉพาะหากเดินทางไปยังหมู่เกาะต่างๆ ในภาคใต้ก็จะเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 8,500 บาทต่อคนต่อครั้งซึ่งค่อนข้างสูง และเมื่อเปรียบเทียบกับการเดินทางไปต่างประเทศก็มีราคาไม่ต่างกันมาก นักท่องเที่ยวจำนวนมากจึงเลือกเดินทางไปต่างประเทศมากกว่าเดินทางในประเทศ และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จึงเลือกที่จะเดินทางไปเอง

ในขณะที่มีนักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งต้องการที่จะเดินทางไปกับบริษัทนำเที่ยว เนื่องจากไม่ต้องกังวลกับการจับจ่ายพาหนะและเห็นว่าการเดินทางไปกับบริษัทนำเที่ยวมีความสะดวกสบายในเรื่องอาหาร ที่พัก และสถานที่ท่องเที่ยว เพราะตัวแทนบริษัทนำเที่ยวจะเป็นผู้จัดการดูแลให้แทบทุกอย่าง อีกทั้งยังมีผู้แนะนำสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ อีกด้วย แม้เมื่อคำนวณค่าใช้จ่ายแล้วนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปกับบริษัทนำเที่ยวจะเสียค่าใช้จ่ายมากกว่าการเดินทางไปเองก็ตาม แต่การเดินทางไปกับบริษัทนำเที่ยวจะมีความสะดวกสบายมากแม้จะขาดอิสระในบางเรื่องก็ตาม เช่น การใช้เวลาในการเลือกซื้อสินค้าที่ค่อนข้างมีจำกัด เป็นต้น

สำหรับการเดินทางด้วยพาหนะอื่นๆ ผลจากการสัมภาษณ์ในครั้งนี้มีความเห็นว่านักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ไม่นิยมเดินทางด้วยเหตุผลต่างๆ กัน เช่น การเดินทางด้วยรถไฟมักจะเดินทางไปถึงที่หมายปลายทางช้ากว่าที่กำหนดไว้ในตั๋วเดินทาง ทำให้กำหนดการต่างๆ ต้องเลื่อนออกไปด้วย สำหรับการเดินทางโดยเครื่องบิน ถึงแม้การเดินทางจะสะดวก รวดเร็ว แต่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าราคาตั๋วโดยสารก็มีราคาที่สูงมาก ถึงแม้ว่าจะมีสายการบินราคาถูกแต่ราคาก็ยังแพงอยู่ดี เมื่อเทียบกับการเดินทางด้วยวิธีการอื่นๆ เป็นต้น

3. ช่วงเวลาที่เดินทางท่องเที่ยว สถานที่พำนักและระยะเวลาในการพำนัก

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในประเทศด้านช่วงเวลาที่พักท่องเที่ยวจากเขตเทศบาลนครเชียงใหม่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศพบว่า ส่วนใหญ่จะเดินทางในช่วงวันหยุดยาวติดกันหลายวัน หรือช่วงเทศกาล เช่น เทศกาลสงกรานต์ เป็นต้น และการขายทัวร์ส่วนใหญ่จะขายดีในช่วงหน้าร้อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงเดือนเมษายน และ พฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงที่เด็กปิดเทอม เพราะมีความสะดวกในเรื่องของเวลาที่คนไทยรวมทั้งคนทำงานในเขตเมืองเชียงใหม่อยู่อย่างจำกัด เนื่องจากคนไทยยังไม่มีสวัสดิการด้านการท่องเที่ยวที่ดีพอต่างจากชาวต่างประเทศที่สามารถเดินทางท่องเที่ยวในระยะเวลาที่ยาวนานหรือ

ยืดหยุ่นกว่า คนไทยสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้ในวันหยุดในช่วงเวลาที่ไม่ยาวนานนัก เพราะต้องรีบกลับไปทำงานให้ทันเวลาในวันเริ่มต้นของการทำงานหรือการเรียน จึงมักสูญเสียเวลาไปกับการท่อมเทอหน้าี่ที่การงาน และเห็นว่าเวลาว่างจากการทำงานเป็นเวลาที่เราควรไขว่คว้าไว้เพื่อการพักผ่อน ดังนั้นช่วงเวลาที่วันหยุดยาวหรือเทศกาลที่มีวันหยุดยาวจึงมีนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศมากที่สุด การเดินทางท่องเที่ยวจะถูกตอบสนองมากขึ้นถ้าหากคนเรามีเวลามากขึ้น

จากการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความต้องการเวลาพำนักสำหรับการเดินทางท่องเที่ยวประมาณ 3-4 วัน เนื่องจากการเดินทางท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะใช้เวลาในการเดินทาง ทำให้เสียเวลาในการเดินทาง เช่น หากจะเดินทางจากจังหวัดเชียงใหม่เพื่อไปพัทยาหรือบางแสน (ชลบุรี) ก็จะเสียเวลาในการเดินทางทั้งขาไปและขากลับประมาณ 1-2 วันแล้ว ดังนั้นจึงต้องการเวลาเพื่อพักผ่อนต่างถิ่น ณ สถานที่ท่องเที่ยวอีก สำหรับสถานที่ท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ชอบเดินทางไปท่องเที่ยวทะเลมากที่สุด แต่เนื่องจากมีงบประมาณที่จำกัด และเงินเก็บส่วนใหญ่จำเป็นต้องใช้ในยามจำเป็น จึงไม่สามารถไปท่องเที่ยวยังสถานที่ที่อยากไปได้ แต่ก็เลือกที่จะไปในสถานที่อื่นๆ ที่มีความใกล้เคียงกัน เช่น อยากรไปเที่ยวภูเก็ตแต่ไปเที่ยวชลบุรีแทน เป็นต้น ส่วนสถานที่ที่เลือกในการพำนักส่วนใหญ่จะพบว่าหากเดินทางไปกับบริษัทนำเที่ยวจะได้พักตามโรงแรมต่างๆ ตั้งแต่ระดับ 3-4 ดาวขึ้นอยู่กับราคาแบบเหมาจ่ายที่จ่ายมา ส่วนการเดินทางไปเอง ผลการสัมภาษณ์พบว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางไปเองส่วนใหญ่จะพักตามโรงแรมและบังกะโลมากที่สุด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานที่และความสะดวกของนักท่องเที่ยวแต่ละคนด้วย

4. ความคิดเห็นด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนด้านการท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ พบได้ว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นตัวกำหนดให้บุคคลหนึ่งๆ สามารถเดินทางไปท่องเที่ยวภายในประเทศได้บ่อยแค่ไหน และสามารถไปท่องเที่ยว ณ สถานที่ใด ได้บ้าง เนื่องจากอุปสงค์ของการท่องเที่ยวเป็นอุปสงค์ที่มีความยืดหยุ่นสูงและอ่อนไหว ถูกกระทบได้ง่าย ความต้องการเดินทางอาจเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในแง่เพิ่มขึ้นหรือลดลงเมื่อมีปัจจัยบางอย่างมากระทบ เช่น สถานการณ์เศรษฐกิจผันผวน ค่าเงินบาทตกต่ำ ภาวะเงินฝืดเงินเพื่อ ภาวะวิกฤติน้ำมันขึ้นราคา สถานการณ์ความไม่มั่นคงทางการเมืองและความปลอดภัย นอกจากนี้ความต้องการเดินทางท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงอาจเกิดจากปัจจัยภายในตัวของนักท่องเที่ยวเอง เช่น มีความจำเป็นต้องใช้เงินด่วน เจ็บป่วย ธุระหน้าที่การงานต้องรับผิดชอบกะทันหัน หรือแม้แต่การเดินทางแล้วเกิดความไม่สะดวก ไม่ประทับใจขอ

ยกเลิกกำหนดการเดินทางก่อนสิ้นสุด เป็นต้น คนเชียงใหม่ส่วนใหญ่มีฐานะที่พออยู่พอกิน ยังมีข้อจำกัดเรื่องเงินงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด บางส่วนต้องใช้จ่ายอย่างประหยัด และปัจจัยด้านนี้ยังเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศมาก

สถานการณ์ทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว เพราะมีส่วนเชื่อมโยงและกระทบต่อกันหมด โดยการตัดสินใจในการท่องเที่ยวในประเทศและการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวอ้างอิงกับเกณฑ์เศรษฐกิจ กล่าวคือ หากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในจังหวัดเชียงใหม่ดี รายได้ของคนในจังหวัดเชียงใหม่ก็จะดีขึ้น การท่องเที่ยวในประเทศก็จะดีขึ้น ในทางตรงกันข้ามถ้าเศรษฐกิจในจังหวัดเชียงใหม่ตกต่ำลง คนในจังหวัดเชียงใหม่ก็จะจำกัดในเรื่องค่าใช้จ่ายมากขึ้น และมีการลดการท่องเที่ยวลง นอกจากนี้ยังพบว่าคนในจังหวัดเชียงใหม่มีความหลากหลายและแตกต่างกันมากในด้านของประชากรและรายได้ โดยเฉพาะคนที่อยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จึงจะเห็นได้ว่าคนที่มีรายสูงกว่าจะมีอัตราการเดินทางท่องเที่ยวมากกว่าคนที่มีรายได้น้อยกว่า ดังนั้นจะเห็นได้ว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่ออุปสงค์การเดินทางท่องเที่ยวในประเทศอยู่มาก

5. ปัญหาที่พบจากการท่องเที่ยวในประเทศ

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า หลังจากที่นักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่เดินทางท่องเที่ยวแล้วและมักร้องเรียนถึงปัญหาราคาสินค้าที่สูงเกินกว่าความเป็นจริงมาก รวมทั้งสินค้ามีคุณภาพต่ำหรือเป็นของเทียม อีกทั้งสถานที่ท่องเที่ยวสกปรก ห้องน้ำสกปรก ซึ่งข้อมูลส่วนใหญ่จะเป็นไปในทิศทางเกี่ยวกับการการศึกษาในด้านความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ครั้งที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อ 4.3

นอกจากนี้ยังมีความเห็นว่าสถานที่ท่องเที่ยวมีความเสื่อมโทรมลงไปมาก มีขยะอยู่ทุกหนทุกแห่ง ขาดการบูรณะ ซ่อมแซม และไม่มีการจัดการที่เป็นระบบและเป็นระเบียบ ทำให้สถานที่ท่องเที่ยวเหล่านี้ลดคุณค่าลง อีกทั้งมีการปรับปรุงถนนหนทางหลายสาย ภาครัฐควรส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากขึ้น และรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาสถานที่ท่องเที่ยวมากขึ้น โดยตัวแทนการท่องเที่ยวจากภาคเอกชนเสนอว่า ควรให้ภาครัฐร่วมมือกับภาคชุมชนในการดูแลรักษาสถานที่ท่องเที่ยวให้มากขึ้น และมีการออกสำรวจความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยวเป็นประจำ

นักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศได้กล่าวกับนักผู้เทศก์ท่านหนึ่งที่เป็นตัวแทนในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ว่าสถานที่ท่องเที่ยวในเว็บไซต์แนะนำสถานที่ท่องเที่ยวสวยกว่าสถานที่จริง ดังนั้นเมื่อมาสถานที่จริงจึงเสียความรู้สึกประกอบกับความเป็นมิตร

ไมตรีจิต (Hospitality) ของคนท้องถิ่นที่มีต่อนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่มีน้อย นอกจากนี้ตัวแทนจากบริษัทนำเที่ยวบริษัทหนึ่ง ได้ยกตัวอย่างนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ท่านหนึ่ง ขึ้นมาว่าอยากจะเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ โดยมีสถานที่หลักที่อยากไปคือชายทะเล โดยเฉพาะหมู่เกาะทางภาคใต้เพราะไม่เคยไปมาก่อนในชีวิต แต่เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านเวลาและทุนทรัพย์ จึงทำให้ต้องเปลี่ยนแผนการท่องเที่ยวไปยังจังหวัดในภาคตะวันออกแทน เพราะใช้เวลาเดินทางน้อยกว่าและเสียค่าใช้จ่ายถูกกว่ามาก ในกรณีดังกล่าวนี้เองไม่ได้เกิดกับนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่รายเดียวเท่านั้น แต่ยังเกิดกับนักท่องเที่ยวหลายคนด้วย ดังนั้น จึงเสนอแนะแนวทางให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในฐานะที่เป็นตัวแทนหลักที่ดูแลรับผิดชอบทางด้านนี้ โดยตรง หาแนวทางและวิธีการปรับลดค่าเดินทาง หรือจัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย (Promotion) ที่มีราคาถูกแก่นักท่องเที่ยว เพื่อนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่จะได้สามารถเดินทางไปท่องเที่ยวภายในประเทศได้ตามที่ตนต้องการ ไม่ใช่มุ่งเน้นขายการท่องเที่ยวแก่ชาวต่างชาติอย่างเดียวเท่านั้น แต่ควรหันเป้าหมายมาสู่นักท่องเที่ยวชาวไทยบ้าง และเห็นใจคนไทยที่มีรายได้น้อยบ้าง ซึ่งหากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสามารถทำได้เช่นนี้แล้ว ตลาดการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่จะขยายตัวขึ้นแน่นอน

6. ความรู้สึกถึงความคุ้มค่ากับค่าใช้จ่ายที่เสียไปกับการท่องเที่ยวในประเทศ

จากผลการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ พบว่า ตัวแทนจากภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในประเทศมีความเห็นที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมีความรู้สึกว่าคุณค่ากับค่าใช้จ่ายที่เสียไป เพราะส่วนใหญ่ผลตอบแทนที่ได้กลับมาจะเป็นความประทับใจมากกว่า ส่วนเรื่องความรู้สึกไม่คุ้มค่าจะเป็นเรื่องของการให้บริการตามสถานที่ท่องเที่ยว และการให้บริการของพนักงานของบริษัทนำเที่ยวมากกว่าซึ่งไม่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในประเทศ

7. แนวโน้มการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ในอนาคต

จากการสัมภาษณ์ในหัวข้อนี้ พบว่า นักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่ยังมีรายได้ไม่สูงมากนักจึงถูกจำกัดในเรื่องค่าใช้จ่าย และไม่สามารถเดินทางไปท่องเที่ยวอย่างที่ไกลๆ ได้ และความสวยงาม หลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศที่มีมากมายอยู่แล้วเป็นสิ่งสำคัญที่จะสามารถโน้มน้าวให้นักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศมากขึ้นในระยะยาว แต่ในระยะสั้นนี้การท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่อาจมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจ แต่หากภาวะเป็นปกติการท่องเที่ยวในประเทศจาก

นักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่น่าจะจะมีแนวโน้มที่สูงขึ้น เพราะการท่องเที่ยวในปัจจุบันเปิดตัวมากขึ้น โดยแต่ละจังหวัดก็หาจุดเด่นของตัวเองเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นอกจากนี้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยยังได้นำเสนอคำกล่าวว่า “ให้การท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต” ทำให้การท่องเที่ยวในประเทศไทยน่าจะจะมีแนวโน้มที่สูงขึ้น

ในทิศทางตรงกันข้าม ตัวแทนบริษัทนำเที่ยวหลายบริษัทที่ได้ทำการสัมภาษณ์ได้อธิบายไว้ว่าการท่องเที่ยวในประเทศไทยน่าจะมีการเพิ่มไม่มากนัก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภาวะทางเศรษฐกิจและการเมืองด้วย อีกทั้งค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยบางครั้งมีค่าใช้จ่ายที่เท่าเทียมกับการเดินทางไปต่างประเทศ ทำให้นักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่จำนวนไม่น้อยเลือกที่จะเดินทางไปต่างประเทศมากขึ้น เช่น ฮองกง เวียดนาม เป็นต้น

8. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ได้ข้อเสนอแนะส่วนใหญ่คือ อยากระบายให้นักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศ หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน มีส่วนช่วยเสริมสร้างดูแล สถานที่ท่องเที่ยวให้สวยงาม อนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ให้มีความเป็นธรรมชาติ ไม่เสริมเติมแต่ง และไม่ทำลาย เพราะสถานที่ท่องเที่ยวจะอยู่กับประเทศตลอดไป และรายได้ของประเทศส่วนใหญ่ก็มาจากการท่องเที่ยวทั้งนั้น อีกทั้งภาครัฐควรให้การสนับสนุนและเน้นกิจกรรมด้านการพัฒนาสินค้าและบริการ ให้ความร่วมมือกับภาคเอกชนตลอดจนหน่วยงานในท้องถิ่นต่างๆ ให้ร่วมกันประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในประเทศเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวตลอดทั้งปี โดยเฉพาะช่วงเดือนมิถุนายนถึงกันยายนที่มีการท่องเที่ยวต่ำ เนื่องจากเป็นช่วงนอกเทศกาลท่องเที่ยว (ฤดูฝน) วันหยุดยาวน้อย ควรประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมที่สามารถทำได้ง่าย ใช้เวลาไม่นาน สำหรับช่วงอื่นๆ ที่มีการท่องเที่ยวสูงควรประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่เหมาะสมกับสภาพฤดูกาลและงานเทศกาลต่างๆ ที่มีประจำปีของแต่ละจังหวัด และควรสนับสนุนให้ภาคเอกชนลดค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศลง เพื่อให้ประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีรายได้น้อยได้มีโอกาสไปเที่ยวในประเทศได้มากขึ้น

จากผลการสัมภาษณ์ในหัวข้อนี้ พอจะทราบว่านักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งก็เปรียบเสมือนผู้บริโภคกลุ่มหนึ่งที่มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวอย่างไร แนวคิดทางทฤษฎีที่นำมาใช้สามารถอธิบายถึงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวได้ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างจะเลือกบริโภคการท่องเที่ยวหรือสินค้าชนิดอื่นเท่าใดนั้น ขึ้นอยู่กับงบประมาณที่ตนเองมีอยู่ บางคนเลือกที่จะท่องเที่ยวหลายๆ ครั้งในเวลา 1 ปี แต่บางคนอาจเลือกท่องเที่ยวเพียงครั้งเดียวต่อปีขึ้นอยู่กับความพึง

พอใจและงบประมาณของแต่ละคน รวมถึงปัจจัยอื่นๆ ด้วย สำหรับคนที่ชอบการท่องเที่ยวก็ยังมีรูปแบบของการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน เช่น การท่องเที่ยวชายทะเล การท่องเที่ยวภูเขา ป่าไม้ และอื่นๆ ที่ปัจจุบันมีหลากหลายขึ้น กลุ่มตัวอย่างจะเลือกบริโภคการท่องเที่ยวแบบใดขึ้นอยู่กับรสนิยมของตนและคุณสมบัติของสินค้าต่างๆ ว่าตรงกับความต้องการของตนเพียงใด ซึ่งก็คือ การท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ นั่นเอง บางคนเลือกไปกับบริษัทนำเที่ยวเนื่องจากมีความสะดวกทั้งในเรื่องที่พักและเรื่องอาหาร แต่บางคนเลือกที่จะเดินทางไปเอง ไม่เน้นความสะดวกสบายในเรื่องที่พัก แต่ท้ายที่สุดก็อยู่ภายใต้งบประมาณที่จำกัดเช่นกัน

ข้อมูลเหล่านี้เป็นเพียงข้อมูลส่วนหนึ่งที่ประมวลได้จากการมุมมองหนึ่งของการสัมภาษณ์และเก็บสำรวจรวบรวมจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับพฤติกรรมในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว จึงอาจกล่าวได้ว่า ปัจจัยหลักที่บุคคลคนหนึ่งจะตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในครั้งหนึ่งๆ นั้น จะพิจารณาจากเงินออมที่มีอยู่ซึ่งก็คือที่มาของรายได้สะสมนั่นเอง ประกอบกับช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการเดินทาง ส่วนปัจจัยอื่นทางด้านเศรษฐกิจและสังคมนั้น ไม่น่าจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจไม่ว่าเป็นเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา หรืออาชีพของบุคคลนั้น แต่ว่าเมื่อได้ตัดสินใจไปท่องเที่ยวแล้ว ปัจจัยเหล่านี้อาจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการท่องเที่ยวบ้าง เช่น เพศหญิงอาจมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากกว่าเพศชาย ผู้ที่สมรสและมีบุตรแล้วอาจใช้เวลาในการท่องเที่ยวได้สั้นกว่าผู้ยังโสด ผู้ที่มีอาชีพนักศึกษาอาจชอบเดินทางแบบไปเองมากกว่าอาชีพอื่นๆ หรือผู้ที่มีอายุน้อยอาจชอบท่องเที่ยวแบบผจญภัยมากกว่าผู้ที่มีอายุมาก แต่สิ่งเหล่านี้ไม่ได้เป็นบรรทัดฐานที่เหมือนกันหมดสำหรับบุคคลที่มีสถานะเดียวกัน น่าจะแตกต่างกันตามรสนิยมมากกว่า ดังนั้นปัจจัยเหล่านี้จึงไม่อาจเป็นตัวกำหนดที่แน่นอนได้ว่าบุคคลประเภทใดมีความสนใจในการท่องเที่ยวหรือไม่ หรือเมื่อเดินทางไปท่องเที่ยวแล้วจะมีพฤติกรรมในการท่องเที่ยวอย่างไร ทั้งในเรื่องระยะเวลาพำนักและการใช้จ่าย